

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdebvrgi

VD16 W 3078

Nonvm Et Decimvm Praeceptvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

Axioma est simulare pudorem, & humilitatem quasi nolis id, quod maxime appetis.

Impudentia, est dicere quæ nescis, & magna polliceri.

Scurrilitas, est loqui sermones, vel iocos obscenos, virulentos, impudentes.

Scopiticum esse, est gestu, vel mordaci dicto, petulantè reprehendere.

Futilitas, est garrulitas ociosa & inanis.

Insulitas, est stupor nimius, & indignus homine.

Affentatio est vitium conflatum ex istis omnibus, & querens gratiam alterius, ex allusione ad ipsius affectus.

Huc referendæ sunt omnes Sophisticæ præstigiæ, & elusiones in iudicijs, pactis, & tota vita.

NONVM ET DECIMVM
PRÆCEPTVM.

Quæ est sententia horum postremorum
Præceptorum :

Nonum & Decimum Præceptum ostendunt discrimen Legum politicarum, & Legis diuinæ.

Leges politicæ tantum præcipiunt de externis actionibus, non loquuntur de interioribus motibus, aut prauitate cordis.

Sed Leges diuinæ præcipiunt de integra obedientia, interiore & exteriori, seu de integra conformitate

mitate omnium virium hominis, mentis, & voluntatis, & cordis cum Deo. Accusant & damnant, non tantum externa delicta: Sed etiam tenebras mentis, & prauitatem cordis. Ideo nonum & decimum Præceptum addunt hanc declarationem superioribus.

Quæ est enarratio vocabuli Concupiscentiæ?

1. Concupiscentia non significat ipsas appetitiones à Deo in natura conditas, quia hæc fuissent etiam in natura integra, ut amor Dei, appetitio cibi, potus, *σώγυα*, ira, Zelus, sed significat auersionem à Deo, & deprauationem in omnibus viribus & appetitionibus huius corruptæ naturæ.

2. Concupiscentia non tantum significat malos affectus, ad quos accedit consensus, sicut vocabulum hoc enarrarunt Pharisei & Monachi qui dixerunt, non damnari *πρωτόθετος*. Quia Paulus accusat defectus, & deprauationem totius naturæ à Deo auersionem non tantum malos affectus.

Quid est igitur Concupiscentia?

Est *ἀραξία* omnium virium in hac deprauata natura, quæ est secuta lapsum primorum parentum, videlicet, tenebræ, & dubitationes de Deo in mente, Auersio à Deo, contumacia in voluntate & corde, incendia malorum affectuum. Quæ peccata omnia pugnant cum lege Dei, & propter ea persona est rea coram Deo, nisi fiat remissio propter Mediatorem.

Vnde

Vnde sumitur hæc Definitio :

Ex dicto Pauli : Sensus carnis inimicitia est aduersus Deum. Legi enim Dei non subiecitur, nec subijei potest.

Quæ est enarratio vocabulorum, in dicto Pauli :

Carnem nominat Paulus, totam naturam hominis non renati, videlicet, non solum appetitiones sensuum, seu affectus : Sed etiam partem superiorem, intellectum & voluntatem. Vocabulum $\phi\gamma\epsilon\upsilon\mu\alpha$ comprehendit cognitionem & affectus. Spiritus autem significat spiritum sanctum, & motus, qui accenduntur in corde renati, à Spiritu sancto.

Nominat autem Paulus inimicitiam loquens in abstracto, ut maior sit emphasis, Quia hæc tristis natura humana $\alpha\tau\alpha\gamma\epsilon\iota\alpha$, vere est malum horribiliter Deo displicens, & cui Deus valde irascitur.

Contra :

In natura sunt multe bonæ noticiæ, Ut numerorum, Legis naturæ, & multi boni affectus, ut $\sigma\omicron\gamma\gamma\alpha$.

Ergo Paulus non rectò dicit, sensum carnis esse inimicitiam aduersus Deum.

Respondeo : Nego consequentiam, Quia est fallacia accidentis. Item fallacia in dicto secundum quid ad dictum simpliciter. Paulus enim accusat carnales cogitationes de Deo, & affectus erga Deum, quales sunt in non renatis, in quibus regnat magna confusio
 & 7 dubitatio.

dubitationum & affectuum, qua etiam bonæ notitiæ
obscurantur & boni affectus depravantur, quæ ceterum
in impijs non reguntur ordine.

Aliud:

Disciplina est possibilis homini.

Disciplina est iustitia carnis.

Ergo caro potest subijci legi Dei.

Respondeo: Paulus in isto dicto non loquitur de
externa frenatione locomotivæ: Sed de interiore obedi-
entia, videlicet, de interioribus tenebris, & dubi-
tationibus, & vitiosis inclinationibus.

Argumentum Eccij.

Lex Dei tantum prohibet actiones.

Concupiscentia non est externa actio.

Ergo non est prohibita Lege Dei.

Maiorem confirmat. Quia in singulis præceptis
sunt usurpata verba actionum: Non habebis Deum
alienos. Non occides &c.

Respondeo: Nego Maiorem. Decalogus est in-
telligendus secundum enarrationem Prophetarum
Christi, & Apostolorum, qui docent, Legem Dei non
tantum concionari de externis operibus: sed præcipere
interiorem, & perfectam obedientiam omnium viri-
um erga Deum, sicut dicitur: Diligas Dominum De-
um tuum, ex tota mente tua, ex tota anima tua, & ex
omnibus viribus tuis. Item: Lex spiritualis est.

DE